

Ministry of Education and Science of Ukraine

Kyiv National Linguistic University

Department of Germanic and Finno-Ugrian Philology

Team Paper

“Gender Peculiarities of Conflict Communication”

Kateryna Maliavska

Group LLe 09-21

Germanic Philology and Translation Faculty

Research Advisor:

Candidate of Science (Philology)

O.V. Chernenko

Kyiv 2024

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра германської і фіно-угорської філології

Курсова робота
“Гендерні особливості конфліктної комунікації”

Виконала:

Студентка групи Мла 09-21

Факультету германської мови і перекладу

Малявська Катерина Володимирівна

Науковий керівник:

канд. філол. наук Черненко О.В.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи дослідження гендерних особливостей конфліктної поведінки	6
1.1. Поняття конфлікту та конфліктної поведінки	6
1.2. Гендер як соціолінгвістична категорія	8
1.3. Гендерні аспекти конфліктної поведінки.....	10
1.4. Типи конфліктної поведінки.....	13
Висновки до розділу 1	15
РОЗДІЛ 2. Гендерні аспекти конфліктної поведінки	16
2.1. Поняття гендерних стереотипів і гендерних ролей	16
2.2. Гендерні відмінності в прояві конфліктної поведінки	18
2.3. Гендерні аспекти вирішення конфліктів.....	19
Висновки до розділу 2	21
Висновки	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26
РЕЗЮМЕ	27

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасному суспільстві все більше людей усвідомлюють важливість гендерної рівності у всіх сферах життя, включаючи спілкування та вирішення конфліктів. Розуміння гендерних особливостей конфліктної комунікації може допомогти нам створити більш справедливе та інклюзивне середовище для всіх. Глобалізація призвела до збільшення контактів між людьми з різних культур. Розуміння гендерних особливостей конфліктної комунікації в різних культурах може допомогти нам уникати непорозумінь та вирішувати конфлікти більш ефективно. Зростання кількості жінок на керівних посадах у бізнесі, політиці та інших сферах суспільного життя призвело до збільшення кількості конфліктів між чоловіками та жінками. Розуміння гендерних особливостей конфліктної комунікації може допомогти жінкам їх ефективніше та досягати своїх цілей.

Об'єктом дослідження є комунікативна поведінка людей у конфліктних ситуаціях.

Предметом дослідження є гендерні особливості конфліктної комунікації, тобто специфічні риси та закономірності комунікативної поведінки чоловіків та жінок у конфліктах.

Мета дослідження полягає в тому, щоб вивчити та проаналізувати гендерні особливості конфліктної комунікації, включаючи вербальні та невербальні компоненти, стратегії вирішення конфліктів, емоційні реакції та інші аспекти комунікативної поведінки чоловіків та жінок у конфліктах. Визначити фактори, які впливають на гендерні особливості конфліктної комунікації, такі як біологічні, психологічні, соціальні та

культурні фактори. Розробити рекомендації щодо покращення ефективності конфліктної комунікації між чоловіками та жінками.

Для досягнення мети дослідження використовується **метод** аналізу літератури, а тобто вивчення наукових публікацій, присвячених гендерним аспектам конфліктної комунікації, психології, соціології, антропології та гендерних досліджень.

Практичне та теоретичне значення роботи полягає в тому, що результати цього дослідження можна використовувати для розробки програм та тренінгів, які допоможуть людям навчитися ефективно вирішувати конфлікти з урахуванням гендерних особливостей. Це може бути корисно для фахівців з вирішення конфліктів, психологів, консультантів, педагогів, менеджерів та інших зацікавлених сторін.

Структура дослідження. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, літератури (15 найменувань), джерел (9 найменувань) резюме. Загальний обсяг роботи становить 28 сторінок.

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи дослідження гендерних особливостей конфліктної поведінки

1.1. Поняття конфлікту та конфліктної поведінки

Визначення конфлікту.

КОНФЛІКТ (від лат. *conflictus* – зіткнення) – зіткнення протилежних інтересів, поглядів, оцінок, цінностей. Це протиріччя, що виникає між людьми чи колективами у процесі спілкування, їхньої спіл. діяльності через непорозуміння або протилежність інтересів, відсутність згоди між двома та більше сторонами. [9]

Сторонами конфлікту можуть виступати індивідууми, групи людей, організації або навіть країни. Усього існує чотири види конфлікту за кількістю учасників. Це є внутрішньоособистісний, міжособистісний, конфлікт між особою і групою і міжгруповий. За сферою виникнення їх поділяють на сімейні, трудові, політичні, економічні, релігійні, етнічні, гендерні і тд. За характером конфлікти бувають деструктивні та конструктивні. В свою чергу деструктивні руйнують відносини, знижують продуктивність, призводять до насильництва. В той час як конструктивні стимулюють зміни, сприяють розвитку нових ідей, гуртують групи та зміцнюють відносини.

Конфліктна поведінка - це відкриті дії однієї сторони в будь-якій конфліктній ситуації, спрямовані на протилежну сторону з наміром змусити її відмовитися від своїх цілей або змінити їх. [13]

Це сукупність стійких зв'язків його складових елементів, що забезпечують його цілісність, відмінність від інших явищ соціального

життя, і без яких він не може існувати як цілісна система і як процес.

[3]

Основними компонентами структури конфлікту є суб'єкти конфлікту тобто сторони конфлікту. Це люди або групи людей, які мають протилежні інтереси, цілі та цінності. Учасники конфлікту це особи, які беруть безпосередню участь у конфліктному протиборстві. Підтримка сторін це особи або групи, які не беруть участь у конфліктному протиборстві, але надають підтримку одній із сторін.

Об'єкт конфлікту це те, через що виникає конфлікт. Це може бути матеріальний предмет, ресурси, влада, статус, ідеї, цінності тощо. Суб'єктивні образи конфлікту це те, як кожна сторона сприймає суть конфлікту, причини його виникнення, цілі та засоби їх досягнення. Конфліктні дії це дії, які здійснюють сторони конфлікту з метою досягнення своїх цілей. Ці дії можуть бути як вербальними (переговори, погрози, аргументи), так і невербальними (фізичні дії, бойкот, демонстрації). Конфліктні ситуації це конкретні обставини, в яких розгортається конфліктне протиборство. Наслідки конфлікту це зміни, які відбуваються в результаті конфлікту. Наслідки конфлікту можуть бути як позитивними (зміна ситуації на користь однієї зі сторін, досягнення компромісу), так і негативними (ескалація конфлікту, руйнування відносин, втрати).

1.2. Гендер як соціолінгвістична категорія

Гéндер, гéндер (англ. *gender* — стать, рід, сорт, від давньофр. *genre*, *genre* — рід, вид, характер, стать, лат. *genus* — рід, плем'я, народ, стать) — соціальні ознаки, які приписують жінкам і чоловікам; пов'язані з фемінністю та маскуліністю соціальні ролі, яких у певному суспільстві очікують від жінок і чоловіків. Стать найчастіше пов'язують із генітальною будовою, репродуктивною системою, хромосомним набором, тобто з біологічними ознаками. Натомість гендер — не біологічна, а соціокультурна категорія: індивід не отримує гендер автоматично від народження, а набуває у процесі включення в суспільне життя У соціолінгвістиці гендер розглядається як соціальний конструкт, який визначає ролі, поведінку, очікування та цінності, пов'язані з чоловічою та жіночою статтю. Це не просто біологічна відмінність між чоловіками та жінками, а й складний комплекс соціальних, культурних та психологічних факторів, які формують нашу ідентичність та наше місце в суспільстві. [7]

Це не просто лінгвістична категорія, а система соціальних ролей, очікувань та поведінок, які пов'язуються з чоловічою та жіночою статтю. Ці ролі та очікування можуть збігатися зі статевими стереотипами, але й не обов'язково.

Аналіз гендеру в мові дає нам цінну інформацію про вплив гендеру на різні аспекти мови: Гендерно-марковані слова, форми звертання, граматичні структури та інші мовні особливості відображають гендерні уявлення та практики в суспільстві. Гендерні норми та стереотипи: Дослідження гендеру в мові може допомогти нам виявити та критично оцінити гендерні норми та стереотипи, які втілюються в мові. Вплив гендеру на мовну поведінку: Гендер може впливати на те, як люди використовують мову, наприклад, на їхню лексику, інтонацію та стиль

спілкування. Гендерну нерівність у мові: Гендерно-марковані слова та граматичні структури можуть використовуватися для дискримінації людей на основі їхньої статі.

Важливо зазначити, що гендер – це складна та багатогранна тема, і дослідження гендеру в мові є лише одним із способів її вивчення.

1.3. Гендерні аспекти конфліктної поведінки

Гендерні конфлікти – це конфлікти, спричинені протиріччями між нормативними уявленнями про особливості поведінки чоловіків та жінок та небажанням чи неможливістю особистості чи групи людей відповідати цим уявленням (вимогам). Будь-який гендерний конфлікт базується на статево-рольовій диференціації, що існує в будь-якому суспільстві. На всіх рівнях функціонування соціальної реальності гендерні конфлікти породжуються диференціацією гендерних ролей [5]

Гендерні відмінності в поведінці – це особливості поведінки учасників конфлікту, які пов'язані з їхньою статтю. Ці відмінності виникають через те, що чоловіки та жінки мають різний біологічний та соціальний досвід, який формує їхнє мислення, емоції та поведінку.

Ось деякі з ключових відмінностей у поведінці чоловіків та жінок у конфліктах:

Способи спілкування. Чоловіки, як правило, більш прямі та напористі у своїй комунікації, тоді як жінки частіше використовують непрямі та емоційні сигнали.

Людина - це лише машина для переробки їжі. "1984" (Дж. Оруел)

Людина - це найвідоміший хижак на Землі. "Мовчання ягнят" (Т. Гарріс)

"Гордість і упередження" Дж. Остін:

Елізабет Беннет: "Ви містер Дарсі, чи не так? Я чула про вас багато неприємного." (Ця фраза, хоча й ввічлива, чітко дає зрозуміти, що Елізабет не має високої думки про містера Дарсі.)

"Лісова пісня" Лесі Українки:

Непрямі сигнали: Мавка використовує мову квітів, символів та натяків, щоб висловити свої почуття до Лукаша. Вона ніколи не говорить прямо про свою любов, але її дії та слова дають зрозуміти, що вона щиро закохана.

Стратегії вирішення конфліктів. Чоловіки частіше схильні до конкуренції та домінування, тоді як жінки частіше шукають компромісу та співпраці.

"Тіні забутих предків" Михайла Коцюбинського:

"Іван був сильний і жорстокий, як дикий звір."

"Він не любив нікого, крім себе, і не вірив ні в що, крім сили."

"Енеїда" Івана Котляревського:

"Еней був хлопець моторний, / І до бою, і до роботи." (Книга I)

"Він був їм батько, був їм пан, / І воїн, і вождь, і отаман." (Книга II)

"Вбити пересмішника" (Х.Лі):

"Ми повинні вчитися розуміти одне одного, навіть якщо ми не згодні."

"Гаррі Поттер" (Дж.К.Роулінг):

Цитата: "Ми повинні триматися разом, навіть коли важко."

Емоційні реакції. Чоловіки, як правило, менш емоційно експресивні у конфліктах, тоді як жінки частіше виражають емоції, такі як гнів, сум та розчарування.

Підходи до вирішення проблем. Чоловіки частіше орієнтовані на завдання та шукають логічних рішень, тоді як жінки частіше орієнтовані на людей та враховують емоційні аспекти конфлікту.

Важливо зазначити, що це лише узагальнення, і не всі чоловіки та жінки поведуться однаково в конфліктах. Існують значні індивідуальні відмінності, а також відмінності, пов'язані з культурним контекстом та особистим досвідом. За словами Безносько більшість людей вважають, що гендерні відмінності в поведінці викликані біологічними відмінностями, тобто це є результатом природних сил, а не виховання. Проте дослідники, які займаються проблемою гендерних відмінностей, допускають існування ряду біологічних відмінностей між чоловіками та жінками і вони впевнені в тому, що біологічний вплив слабо впливає на поведінку людини. [2]

"Піднесені вітром" Маргарет Мітчелл:

Скарлетт О'Хара: "Я ніколи не буду голодувати! Я знайду спосіб вижити, навіть якщо мені доведеться йти по головах."

Розуміння гендерних відмінностей у поведінці може допомогти нам краще зрозуміти, як люди поведуться в конфліктах, ефективніше вирішувати конфлікти, створити більш справедливе та інклюзивне середовище для всіх.

1.4. Типи конфліктної поведінки

У конфліктних ситуаціях існує п'ять способів поведінки: *компроміс, співпраця, уникнення, протистояння та пристосування.*

Компроміс – це часткове задоволення інтересів обох сторін у конфлікті.

Плюси та мінуси цієї стратегії: хоча інтереси всіх конфлікуючих сторін враховуються у компромісі, цей результат можна назвати справедливістю, але слід пам'ятати, що в більшості випадків компроміс можна розглядати лише як проміжний етап у пошуку для обох сторін способу вирішити конфлікт до повного задоволення рішенням.

Співпраця. Вибираючи цю стратегію, учасники прагнуть вирішувати конфлікти так, щоб виграли всі. Він не тільки враховує позицію іншої сторони, але й прагне задовольнити іншу сторону.

Плюси та мінуси цієї стратегії: Цей підхід сприяє розвитку взаємоповаги, розуміння та довіри, тим самим роблячи відносини більш міцними та стабільними. Якщо предмет спору важливий для обох сторін, цей спосіб вирішення конфлікту можна вважати найбільш конструктивним.

Уникнення. Характеризується самоусуненням протилежної сторони. При виборі цієї стратегії конфлікт або вирішується незалежно від інтересів, або переростає в іншу конфліктну ситуацію.

Переваги та недоліки цієї стратегії: Ця стратегія може бути корисною, коли тема конфлікту не дуже важлива, або коли немає необхідності підтримувати довгострокові відносини з іншою стороною конфлікту. Але у довгострокових відносинах важливо відкрито обговорювати всі

спірні питання, а уникнення наявних труднощів призведе лише до накопичення невдоволення та напруги.

Протистояння. Своєрідне змагання, де кожна сторона в конфліктній ситуації використовує всі наявні інструменти для досягнення своїх цілей. З метою доведення правильності обирається метод, який найбільш ефективно впливає на опонента у цій конкретній суперечці. Основна мета – виграти суперечку будь-якою ціною.

Плюси та мінуси цієї стратегії: вперте відстоювання власних інтересів, одночасно завдаючи шкоди інтересам іншої людини, може допомогти одній людині тимчасово не відставати в конфліктних ситуаціях. Однак цей метод не підходить для тривалих відносин.

Пристосування. Вирішуються конфліктні ситуації, які “не приносять користі” під реальним або уявним тиском з боку іншої сторони.

Протистояння закінчилося, але водночас стосунки між конфліктуючими учасниками все ще існують. Одним із варіантів адаптації є ухилення або пристосування.

Плюси і мінуси цієї стратегії: Якщо об’єкт суперечки не настільки важливий, але важливішим є збереження хороших стосунків з іншою людиною, то відмовтеся і дайте йому стверджувати, що він прав у такому випадку. Але якщо конфлікт стосується важливих питань, які впливають на почуття сторін у спорі, то цю стратегію не можна назвати ефективною.[4]

Висновки до розділу 1

Отже, гендерні аспекти конфліктної поведінки - це складна та багатогранна тема, яка досліджується науковцями з різних галузей знань, таких як психологія, соціологія, антропологія та гендерні дослідження. Існує безліч теоретичних підходів до вивчення гендерних відмінностей у конфліктах, і разом з тим, нараховується багато різних типів конфліктів, і кожен з них має свої особливості, а тому не існує універсального рецепту вирішення конфліктів.

Важливо вибрати стратегію його вирішення, яка буде найкраще відповідати конкретній ситуації. Важливо бути гнучким і готовим до компромісу, поважати думку іншої людини, навіть якщо ви з нею не згодні, вміти слухати та розуміти іншу точку зору, та вміти контролювати свої емоції

РОЗДІЛ 2. Гендерні аспекти конфліктної поведінки

2.1. Поняття гендерних стереотипів і гендерних ролей

Гендерні ролі зумовлені диференціацією всіх членів суспільства на дві категорії – чоловіків і жінок – та передбачають очікувану від них ціннісно й нормативно визначену поведінку. Від народження кожна людина одержує приписаний статус відповідно до статі, тобто статус дівчинки/жінки та хлопчика/чоловіка з відповідними очікуваннями щодо їхньої поведінки.

Культура кожного суспільства, як і уява соціалізованого в ній індивіда, містить узагальнені уявлення про те, якими є чоловіки й жінки та чим вони повинні займатися. Такі узагальнені усталені уявлення стосовно спільнот чоловіків і жінок загалом називають гендерними стереотипами.[4]

Соціальні ролі жінок і чоловіків зумовлюють статеві відмінності в поведінці через посередництво соціальних і психологічних процесів. Одним із таких процесів є формування гендерних ролей, згідно з якими від людей очікується наявність характеристик, що дають їм змогу займатися діяльністю, характерною для їхньої статі. Наприклад, в індустріально розвинених суспільствах чоловіки частіше, ніж дружини, є основним годувальником сім'ї та головою домогосподарства, а на робочому місці чоловіки частіше, ніж жінки, займають керівні посади. Враховуючи ці статеві відмінності в типових сімейних і професійних ролях, гендерні ролі включають очікування, що чоловіки володіють директивними лідерськими якостями. [12]

За переліком Міністерства охорони та здоров'я України найпоширенішими прикладами стереотипів є «Жінка-слабка стать»,

«Чоловіки повинні бути завжди сильними», «Жінки мають вести домашнє господарство та виховувати дітей».

Висновки досліджень гендерних стереотипів показують, що жінки на психоемоційному рівні відчувають обмеженість та втрату ідентичності через очікування щодо ролі матері чи домогосподарки. Низька самооцінка, невпевненість, занепокоєння через зовнішність. Можливі депресії, тривога та інші психологічні проблеми. Соціально на жінок можуть впливати обмеження можливостей у виборі професії та самореалізації, дискримінація в роботі, освіті та інших сферах життя, підвищений ризик насильства. Характерні відчуття чоловіків на психоемоційному рівні показують що впливає на самооцінку. Стрес, невпевненість, незадоволеність собою, проблеми з самовираженням та емоційністю. Також можливість депресії, шкідливі звички та проблеми з фізичним здоров'ям. Загальними наслідками можуть слугувати обмеження потенціалу як жінок, так і чоловіків через жорсткі рамки гендерних ролей. Також негативний вплив на стосунки через нездорові очікування та розподіл обов'язків, підтримка нерівності у суспільстві та дискримінація певних груп.[8]

2.2. Гендерні відмінності в прояві конфліктної поведінки

На прикладах художніх творів стає зрозумілим про які відмінності йде мова коли говориться про гендерні відмінності. Вони ілюструють природу поведінки жінок та чоловіків у момент конфлікту.

Френсіс Скотт Фіцджеральд «Великий Гетсбі»: Том Б'юкенен, багатий чоловік, вступає в конфлікт з Джеєм Гетсбі через Дейзі. Він агресивний, зверхній, не визнає Гетсбі як рівного. Гетсбі ж, будучи більш стриманим, намагається вирішити конфлікт мирним шляхом.

Луїза Мей Олкотт «Маленькі жінки»: У цій книзі показані різні способи, якими жінки реагують на конфліктні ситуації. Наприклад, Джо Марч виявляє агресивність та рішучість у вирішенні конфліктів, тоді як її сестра Емілія виявляє більш м'які підходи та використовує соціальні навички для досягнення своїх цілей.

На основі дослідження Котловой конфліктної поведінки в підлітковому та юнацькому віці викоремлюється певна поведінка, така як суперництво. Хоча, у підлітків жіночої статі просліджується співпраця становить 50%, в той час як у підлітків чоловічої статі суперництво складає 40%. [6]

У іншому дослідженні Іглі та Карон провели огляд літератури щодо гендерних відмінностей у соціальній владі та виявили, що чоловіки частіше займають лідерські позиції та мають більше влади, ніж жінки. Автори також виявили, що чоловіки частіше використовують директивну та напористу поведінку, тоді як жінки частіше використовують підтримуючу та співпрацюючу поведінку. [11]

2.3. Гендерні аспекти вирішення конфліктів

Переговори - це важлива соціальна діяльність, яка впливає на заробітну плату, кар'єрний ріст та стосунки людей. [15]

Переговори можна визначити як комунікацію між щонайменше двома сторонами, спрямовану на досягнення домовленостей щодо їхніх (уявних) розбіжностей. [14]

Гендерні відмінності впливають на те, як люди поведуться в конфліктах, а також на те, як вони вирішуються. Розуміння цих відмінностей може допомогти покращити комунікацію та сприяти більш ефективному вирішенню конфліктів.

У своїй праці Батрин зазначає що методика вирішення конфлікту шляхом розв'язання проблеми потребує послідовності дій.

Таблиця 1 [1]

Послідовність дій

1. Визначте проблему в категоріях цілей, а не рішень (тобто встановіть причину проблеми, а не зосереджуйтесь на боротьбі з її наслідками).
2. Після з'ясування суті проблеми, розгляньте варіанти її вирішення, які б влаштовували, певною мірою, всі зацікавлені сторони.
3. Сконцентруйте увагу на проблемі, а не на власних якостях опонента.

4. Створіть атмосферу довіри, поліпшивши інформаційний обмін і взаємний вплив.

5. Під час спілкування прагніть досягти результату, при цьому не здавайте власних позицій, але й враховуйте конструктивні зауваження іншої сторони.

Висновки до розділу 2

Гендерні відмінності в поведінці є важливим фактором, який слід враховувати при вирішенні конфліктів. Розуміння цих відмінностей може допомогти нам краще зрозуміти, як люди поведуться в конфліктах, ефективніше їх вирішувати та створювати більш справедливе та інклюзивне середовище для всіх.

Важливо пам'ятати, що це лише узагальнення, і не всі люди поведуться однаково в конфліктах. Існують значні індивідуальні відмінності, а також відмінності, пов'язані з культурним контекстом та особистим досвідом.

ВИСНОВКИ

Гендерні стереотипи відіграють значну роль у конфліктній комунікації. Вони визначають, як чоловіки та жінки очікують поводитися один з одним у конфліктах, і можуть призвести до непорозумінь, ескалації конфліктів та насильства.

Важливо усвідомлювати гендерні стереотипи та їх вплив на конфліктну поведінку. У такому разі це може допомогти у вирішенні конфліктів більш ефективно. Коли люди як суспільство зрозуміють гендерні очікування, зможуть краще адаптувати свою поведінку, щоб уникнути непорозумінь та йти на компроміс. Створити більш справедливе та мирне середовище. Зниження рівня гендерно обумовлених конфліктів та насильства може призвести до підвищення рівня гендерної рівності.

Дослідження гендерних стереотипів може допомогти суспільству краще зрозуміти, як вони впливають на нашу поведінку та конфліктну комунікацію.

Це знання може допомогти розробити більш ефективні стратегії подолання гендерних стереотипів та створення більш справедливого та мирного суспільства.

Зниження рівня гендерно обумовлених конфліктів та насильства є важливим кроком на шляху до створення більш справедливого та мирного суспільства.

Важливо підвищувати обізнаність про гендерні стереотипи серед людей будь-якого віку, статі та соціального статусу. Це можна зробити за допомогою освітніх програм, кампаній у ЗМІ та громадських дискусій.

Підвищення рівню обізнаності про гендерні стереотипи серед людей будь-якого віку сприятиме гендерній рівності у всіх сферах, та полегшить життя як жіночої так і чоловічої статей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Батрин Н.В. Кафедра ділової комунікації та організаційної поведінки Тернопільський національний економічний університет. СТРАТЕГІЇ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ГЕНДЕРНИМИ КОНФЛІКТАМИ
URL:http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/13562/1/Gender_Conflicts.PDF
2. Безносько Н.М. Особливості гендерних відмінностей у поведінці студентів / Н.М. Безносько // Вісник психології і соціальної педагогіки. Зб. наук. праць. – Вип.3. – К., 2010. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: www.psyh.kiev.ua
3. К50 Конфліктологія: Конспект лекцій. Для підготовки магістрів усіх форм навчання /В.Я.Галаган, В.Ф.Орлов, О.М.Отіч. – К.: ДЕТУТ, 2008. – 293 с. URL: <http://surl.li/adwtx>
4. Кафедра педагогіки та психології управління соціальними системами. Психологія: ННІ Соціально-гуманітарних технологій. СТРАТЕГІЇ ПОВЕДІНКИ В КОНФЛІКТНІЙ СИТУАЦІЇ. URL: <https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/strategiyi-povedinki-v-konfliktnij-situatsiyi/>
5. Комінко С.Б. Курант Л.С. Психологія в менеджменті. – Тернопіль: Поділля, 1999. – 395 с
6. Котлова Л.О. Гендерні особливості конфліктних форм поведінки в підлітковому та юнацькому віці / Л.О.Котлова // Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка : зб.наук.пр. / Київ. Київ.ун-т ім. Б.Грінченка ; редкол.: Огнев'юк В.О., Хоружа Л.Л., Безпалько О.В.

- [та ін.]. – К.: Київ.ун-т ім. Б.Грінченка, 2013. - № 19. – С.95 – 99. URL:
<http://surl.li/tkboa>
7. Марценюк Т. О. Гендер // Велика українська енциклопедія. URL:
<https://vue.gov.ua/>
  8. МОЗ України. ДОСЛІДЖЕННЯ стану позначення стереотипів за ознакою статі на психоемоційному добробуті жінок та чоловіків на підставі аналізу світової науковопрактичної літератури. URL:
<http://surl.li/obkqn>
  9. Пірен М. І. ПЗЗ Конфліктологія: Підручник. — К.: МАУП, 2003. — 360 с. — Бібліогр. в кінці розд. ISBN 966-608-338-8
  10. Світлана Оксамитна. Гендерні ролі та стереотипи, 2004 URL:
<https://core.ac.uk/download/149243852.pdf>
  11. Eagly, A. H., & Carron, K. A. (1997). Sex and social power: Current research and implications for future directions.
  12. Eagly, A. H., & Karau, S. J. (2002). Role congruity theory of prejudice toward female leaders. *Psychological Review*, 109(3), 573–598. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.109.3.573>
  13. Mitchell, C.R. (1981). Conflict Behaviour. In: *The Structure of International Conflict*. Palgrave Macmillan, London. URL: https://doi.org/10.1007/978-1-349-19821-4_7
  14. Pruitt, D. G. (1998). Social conflict. In D. T. Gilbert, S. T. Fiske, & G. Lindzey (Eds.), *Handbook of social psychology* (4th ed., pp. 470 –503). Boston, MA: McGraw-Hill.
  15. Thompson, L. L. (2009). *The mind and heart of the negotiator* (4th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Котляревський, І. (2008). Енеїда. Фоліо.
2. Коцюбинський, М. М. (2008). Тіні забутих предків. Фоліо
3. Лі, Г. (1975). Убити пересмішника... Молодь.
4. Луїза Мей Олкотт «Маленькі жінки»
5. Мітчелл, М. (1992). Звіяні вітром (Т. 1). Дніпро.
6. РОМАН Ф.С.ФІЦДЖЕРАЛЬДА «ВЕЛИКИЙ ГЕТСБІ»
7. Роулінг, Дж. (2017). Гаррі Поттер і філософський камінь. А-ба-ба-га-ла-ма-га.
8. Українка, Л. (1950). Лісова пісня.
9. Харрис, Т. (1993). Молчание ягнят.

РЕЗІЮМЕ

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, використаної літератури та джерел, викладена на 28 сторінках. Для написання було використано 15 найменувань літератури, та 9 додаткових джерел.

Об'єктом дослідження є комунікативна поведінка людей у конфліктних ситуаціях.

Предметом дослідження є гендерні стереотипи та їх вплив на конфліктну комунікацію.

Згідно з метою вивчення та аналізу гендерні особливості конфліктної комунікації, включаючи вербальні та невербальні компоненти, стратегії вирішення конфліктів, емоційні реакції та інші аспекти комунікативної поведінки чоловіків та жінок у конфліктах. Визначаються фактори, які впливають на формування та стійкість гендерних стереотипів, такі як біологічні, психологічні, соціальні та культурні.

Розробити рекомендації щодо покращення ефективності конфліктної комунікації між чоловіками та жінками з урахуванням гендерних стереотипів.

В ході дослідження було отримано наступні основні висновки:

Гендерні стереотипи відіграють значну роль у конфліктній комунікації. Вони визначають, як чоловіки та жінки очікують поводитися один з одним у конфліктах, і можуть призвести до непорозумінь, ескалації конфліктів та насильства.

Існують стійкі гендерні відмінності в комунікативній поведінці у конфліктах. Чоловіки, як правило, більш схильні до агресії та суперництва, а жінки - до компромісу та співпраці.

Фактори, які впливають на формування та стійкість гендерних стереотипів, включають біологічні, психологічні, соціальні та культурні фактори.

Покращення ефективності конфліктної комунікації між чоловіками та жінками можливо за умови усвідомлення гендерних стереотипів та їх впливу на комунікативну поведінку.

Ключові слова: гендерні стереотипи, конфліктна комунікація, гендерні відмінності, гендерні ролі, комунікативні стратегії, вирішення конфліктів, гендерна рівність.